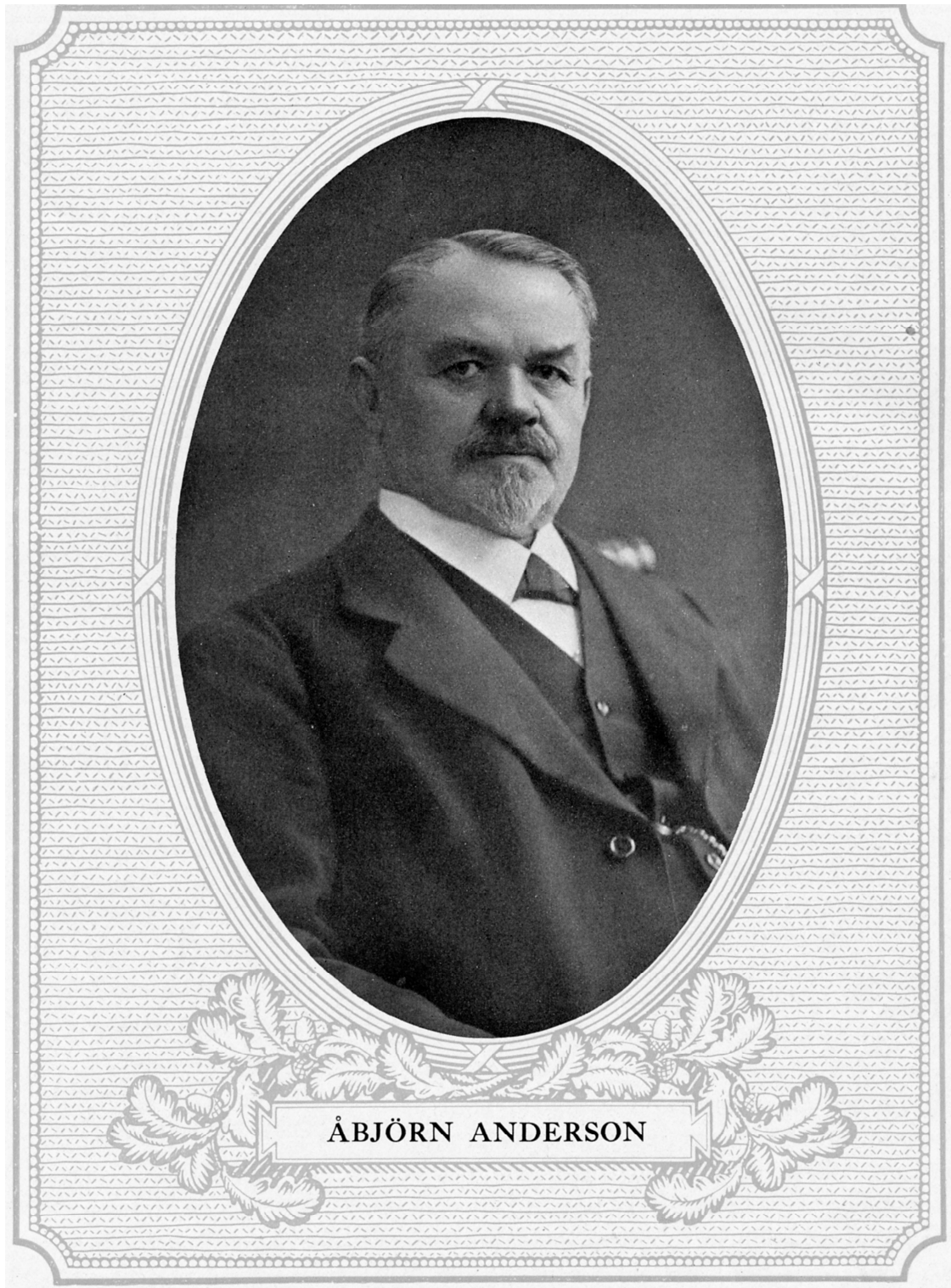
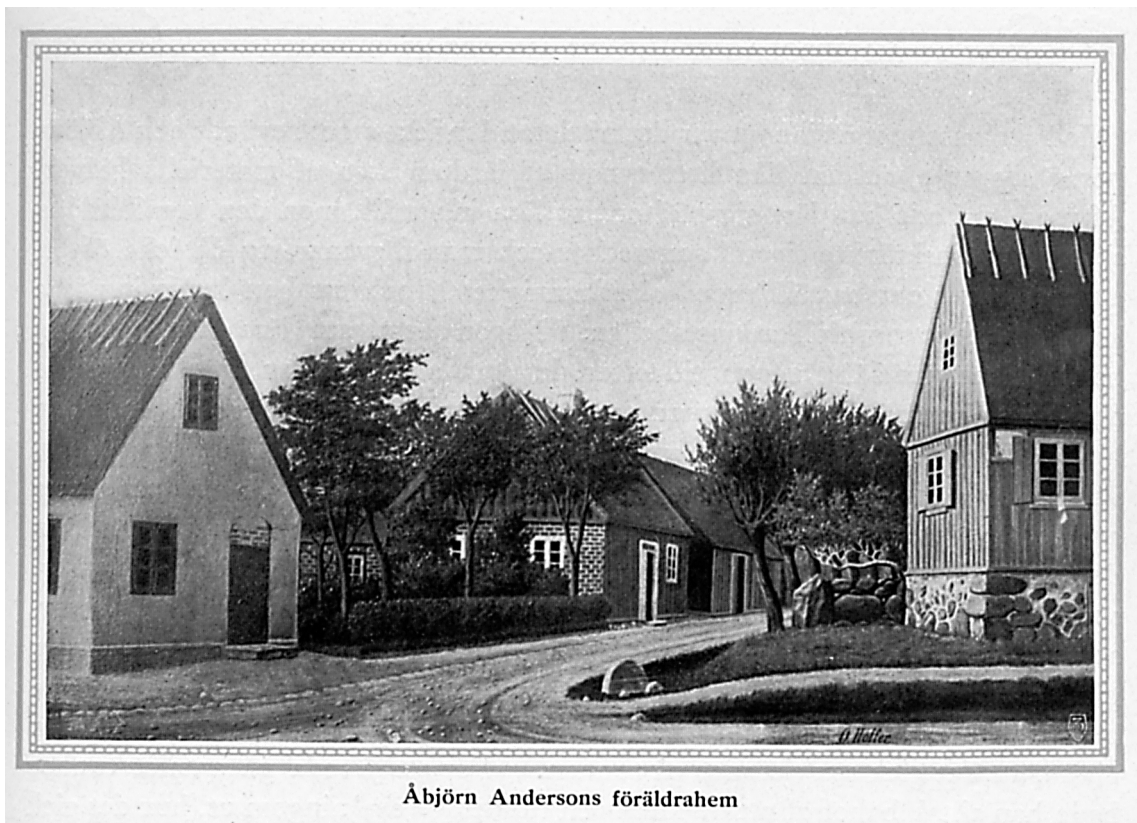

Ur Åbjörn Anderssons AB Svedala
jubileumsskrift 1867-1917

ÅBJÖRN ANDERSON hör till de icke alltför talrika svenske män, hvilka förstått att i eget land genom energi och duglighet arbeta sig fram från intet till en bemärkt ställning i samhället i kraft af gänelig samhällsgärning.

Åbjörn Andersons föräldrahem

ÅBJÖRN ANDERSON

Född den 10 juli 1846 i Värmland i Billeberga socken af Malmöhus län är Åbjörn Anderson son till smeden Anders Jönsson därstädes och dennes maka Elna Esbjörnsdotter. Hemmet var mycket torftigt; fadern var ej den, som sörjde för morgondagen. När Åbjörn var sex år gammal, blef han jämte tre syskon om tio, åtta och fyra år faderlös. Med sina små var modern hänvisad till hvad hon med sina händers arbete kunde förtjäna i förening med goda människors hjälp, och redan vid sju års ålder måste Åbjörn ut och tjäna sitt bröd som vaktpojke.

Med skolväsendet på landet var det på den tiden icke stort bevändt och Åbjörn begaf sig ut i världen lika litet tyngd af lärdom som af materiella håfvor. Af modern hade han lärt sig nödortftigt läsa innantill, men den regelbundna skolgången inskränkte sig till sex veckor och man förvånar sig då icke öfver, att det var klen beställdt med skrifkunnigheten och att han i räkning icke kommit öfver multiplikationstabellen. Någon lust att lära kände han ej heller. Det var först någon tid efter det han slutat skolan, som han gjorde upptäckten, att räkning dock kunde vara till nytta. Som tjänstpojke hade han hjälpt till med att mäta upp spannmål och iakttog därvid, att husbonden skrev en del siffror med krita på porten, som det den tiden brukades. Efter arbetets slut var Åbjörn nyfiken på siffrorna och kom snart underfund med, att det var samma slags räkning, som han gjort bekantskap med på de tabeller, som användts vid räkneundervisningen i skolan. Han kände igen de siffror, som angåfvo antalet säckar, och de, som motsvarade det antal skäppor, som mätts i hvarje säck. Räkningen gaf till resultat det antal skäppor säd, som burits upp på magasinet. Multiplikation kunde alltså vara till nytta! Han visste, att det gick sex skäppor på tunnan. För att få reda på antalet tunnor hade han alltså behof af att dividera och funderade småningom ut, hur det gick till också. Från den dagen hade han fått en annan syn på räknekonsten: kunskapslusten hade väckts och han inhämtade småningom det ena efter det andra, som han hade behof af att kunna.

Det var ingen sinekur att vara tjänstpojke. Stiga upp kl. 4 om morgonen och hålla på med sysslor hela dagen, omild behandling, bannor och stryk allt som oftast af såväl husbonde som medtjänare. Så var det öfverallt på den tiden om ock mer eller mindre hårdt, och det var ej annat val för pojken än att hålla ut, lyda och arbeta af alla krafter. Med tiden gick det emellertid bättre. Då Åbjörn var på femtonde året och började tala om, att han ville i smedlära, blef husbonden till och med så vänlig, att han bjöd honom att gå ut och »se på säden» en sommarsöndag, en på den tiden vanlig inledning till en invit att stanna kvar i tjänsten. Åbjörn skulle inte bry sig om smedläran, han kunde få det bra som dräng och sedan bli torpare som andra där på orten! Men Abjörn ville ej låta sig öfvertala, han skulle bli smed, det var hans föresats och han förstod också att genomdrifva den. Det var icke sista gången han skulle visa prof på den konsten.

Så kom då Åbjörn i smedlära och ägnade sig åt smedyrket med lif och lust. Att vara lärpojke var den tiden heller ingen dans på rosor. Någon skyddslagstiftning för minderåriga fanns naturligtvis icke och den lag mästare och gesäller gjorde sig själfvom var i hvarje fall fri från all onödig klemighet. Lefnadsförhållanden och löner voro också därefter. Kontant skulle Åbjörn första året ha 10 rdr r:mt, andra året 15, tredje året 20 och fjärde året 25. Härutöfver skulle mästaren bestå kost och logis. Kosten bestod till stor del af sådana matvaror - för resten visst icke de sämsta - som kringvandrande tiggare samlade och sålde till mästaren för att få klingande mynt till annan användning. Med logiset var det värre. Det utgjordes af ett oeldadt bås intill svinstian och råttor i mängd, som ditlockades af svinmaten, dansade om nätterna kadrilj på »sänghalmen». Väggarna voro otäta och lergolfvet så lågt, att orenligheten från svinstian sipprade in. Men springorna höllo å andra sidan luften frisk, solen kom daggpärlorna att glänsa i gräset på sommarmorgnarna och snön att glittra på vinterdagarna, medan röken från smedjan steg högt mot skyn, och Åbjörn smidde hästskor och knifvar och allt annat som förekom på den tiden i en skånsk smedja skickligare än trots någon. Men man fick vara påpasslig, ville man lära något. Finns det ingen lärlingslag nu, så fanns det ännu mindre någon då, och det gällde att ställa sig väl med gesällen och göra honom extra tjänster, om man ville intränga i sådana yrkets hemligheter som att härda knifvar; för att få försöka sig på att smida hästskosöm måste Abjörn muta honom med två styfver för hvarje söm. En gång betalte han hela sex skillingar för att få smida 12 sådana!

Ändtligen kom så den dag, då Abjörn vardt gesäll. Han sökte sig nu till en annan mästare i det närbelägna Reslöf och kände sig naturligtvis gladare och friare än som lärling. Men glädjen blef ej lång. Han hade olyckan råka ut för ett armbrott och visste ej bättre råd än att begifva sig den långa vägen till Malmö för att söka hjälp hos den där varande »kokvinnan». Här fick han stanna åtskilliga veckor, den lilla reskassan tog slut och han måste slutligen pantsätta ett par skjortor för att kunna lifnära sig. Härtill kom fruktan för att armen skulle bli styf och oduglig till arbete. Lyckligtvis besannades ej denna, utan Åbjörn kunde fortsätta. Han försummade ej heller nu att tänka på vidare utbildning. Från år 1863 hade af Malmöhus läns hushållningssällskap årligen anordnats kurser för hofslagare vid Alnarps landbruksinstituts smedja och Åbjörn genomgick nu denna hofbeslagsskola. Han sökte ock genom själfstudier bättra på sina bristfälliga kunskaper i läsning, skrifning och räkning.

Under tiden hade Åbjörn hunnit bli myndig. Det betydde på den tiden för en smed med gry i att skaffa sig egen smedja och sätta eget bo. Åbjörn gjorde bådadera redan 1867. Det var en liten smedja vid Håstad i Örtofta, som blef utgångspunkten för hans själfständiga verksamhet. Visst deltog han, fastän gift, ännu en tid lifligt i ungdomens danser och öfriga nöjestillställningar, men framför allt skötte han sin smedja, så att denna snart fick rykte om sig att vara den bästa i orten. Hustrun stod honom därvid i dubbel måtto bi, i det hon icke blott skötte hushållet och ombesörjde kosthållet åt de allt flera biträdena, utan äfven, när det behöfdes, i synnerhet i början, hjälpte till i smedjan, när ingen annan var till hands. Själf undergick han under denna tid en betydelsefull utveckling. En skånsk landtsmed hade ännu i

slutet på 1860-talet och under större delen af 1870-talet ett vida större uppgiftsområde än nu. Till stor del fick han ersätta den nutida mekaniska verkstaden och dessutom i helt annan utsträckning än för närvarande själf sörja för frambringande af de hjälpmedel han behöfde i sitt yrke. Båda omständigheterna verkade sporrande på kunskapsförkofran och uppfinningsrikedomen. När hästtröskverk, kvarnar o. d. kommo i olag, så var det i Örtofta som annorstädes att skicka efter smeden och i de flesta fall lyckades det Åbjörn att ställa till rätta hvad som kommit i olag. Så förvärfvade han sig småningom på den praktiska erfarenhetens väg insikter i mekanikens grundlagar och snart lärde han sig tillämpa dem äfven på egna konstruktioner dels till hjälp i yrket, dels ock för hvarjehanda ändamål inom kundkretsens behöfsområde.

De svårigheter han härvid hade att öfvervinna voro ofta betydande. Ett exempel! Han hade behof af en järnsvarf, och önskade gärna förvärfva sig en sådan. Men han hade aldrig sett någon sådan och sökte förgäfvos komma in på någon mekanisk verkstad. En kusin, hvilken som mjölkleverantör stod i förbindelse med ägaren af mekaniska verkstaden i Landskrona, sökte förgäfvos introducera honom där. Först på Carl Holmbergs mekaniska verkstad i Lund lyckades det honom få sin åstundan uppfylld. Man kan förstå, att han var idel öga och att han ej dröjde ett ögonblick mer än nödvändigt för att skaffa sig en så nyttig arbetsmaskin. Den drefs visserligen endast med hästvandring, men betecknade ju likväl ett stort steg framåt.

På denna tid infaller äfven en period af ifriga uppfinnarexperiment. Ännu voro hofslagarne hänvisade att begagna sig af handsmidda hästkosöm. Att tillverka sådana, var emellertid ett lika tidsödande som enformigt göra och Åbjörn Anderson kom därför på iden att utföra sådana på maskin. Han hade själf tänkt ut en plan och lyckades förvärfva en mekaniker från Lund vid namn Anders Åberg till biträde för förverkligande af sin ide. Äfven en af gesällerna, H. M. Olsen, hvilken sedermera kom att spela en större roll i verksamheten, invigdes i hemligheten och hjälpte till med brinnande intresse. Arbetet på den nya maskinen, till hvilken knötos de mest högtflygande förhoppningar, utfördes mest nattetid och på söndagsmorgnarna, alltid för lyckta dörrar. Det experimenterades, ändrades och provvades med outtröttlig ifver under flera års tid, ett fall visst icke enastående i de svenska landsbygdshandverkarnes verkstäder på denna tid, då bristen på teknisk undervisning och underbyggnad icke förmådde kväfva medfödda uppfinnaranlag, men väl hindrade dem att komma till sin fulla rätt. Lyckligare än många andra hade Åbjörn Anderson och hans medhjälpare dock tillfredsställelsen att slutligen ha åstadkommit en maskin för automatiskt hästkosömsmide och det är lätt att föreställa sig deras förtjusning, när de slutligen kunde gå utanför smedjan och genom fönstren se på, huru maskinen »spottade» spik inom låsta dörrar. Men detta experimenterande hade naturligtvis icke kunnat bedrivas utan förfång för den egentliga verksamheten och då maskinen var färdig, voro också tillgångarne slut. Till råga på allt kommo ungefär samtidigt maskingjorda hästkosöm i marknaden, visserligen icke smidda såsom de handgjorda och dem Åbjörn Anderson kunde åstadkomma, men fullt användbara för sitt ändamål och mycket billigare än på smidesväg lät sig göra vare sig med eller utan maskin. Stämningen var också ganska tryckt, när det vid utredning visade sig, att skulderna stego till 13,000 kr., men tillgångarne endast uppgingo till 11,000. För att fylla bristen och åter komma igång behöfdes minst 3,000 kr., en stor summa i synnerhet på den tiden för en liten landtsmed, som kommit på sned med sin verksamhet. Men Åbjörn Anderson var ej den, som förlorade modet, och det fanns »mannar», som både förstodo hvad en god smed betydde för orten och fattat förtroende för den unge handverkaren. Med deras hjälp fick han sig ett lån, som satte honom i stånd att åter komma i gång. Och nu kom det i gång på allvar. I stället för hästkosöm tillverkades det plogar, klösar och andra åkerbruksredskap, vagnar och längre fram äfven hästtröskverk o. d., allt af utmärkt beskaffenhet och gärna med en eller annan förändring i det dittills vanliga, som innebar ett framsteg i ändamålsenlighet. Den energi Åbjörn Anderson vid denna tid nedlade i sitt arbete gränsade i själfva verket till det otroliga. I

smedjan och på verkstaden var han så lång dagen var och dessemellan hade han på söndagar och fristunder att genom besök hos kunder söka och mottaga beställningar eller verkställa försäljningar. Hans rykte som framstående smed spred sig också långt utöfver hemsocknens gränser och han hörde snart till de mest kända personerna i bygden. Alltid glad, fyndig och trohjärtad hade han en förmåga att umgås med alla, som tillvann honom sympati icke blott på grund af hans goda tillverkningar, utan äfven och i lika hög grad tack vare personliga egenskaper.

Sålunda stod Åbjörn Anderson nu mot slutet af 1870-talet i kraften af sin mannaålder, aktad och ansedd, så långt hans namn trängt. Höjdpunkten af denna period af hans verksamhet nåddes vid det stora landtbruksmötet i Malmö 1881, hvarifrån han hemförde icke mindre än tre prismedaljer och fyra hedersdiplom med åtföljande 300 kr. i penningpris och där han gjorde försäljningar för det förhållandevis betydande beloppet af öfver 7,000 kr. Smeden i Håstad var nu åter på grön kvist och den ekonomiska grunden lagd för den större verksamhet, som snart skulle följa. Hustrun hade härunder varit och var honom fortfarande ett godt stöd.

Åbjörn Andersons familj 1881

Det är nu firman Åbjörn Anderson & Co. bildas. Härmed tillgick på följande sätt.

Vid tillverkningen af vagnar och tröskverk hade Åbjörn Anderson fått en del träarbeten utförda hos en vagnmakare P. Hansson i Lund. Så inträffade det, att dennes hustru å danska klasslotteriet erhöll en vinst på icke mindre än 30,000 kr. Hansson och Åbjörn Anderson enades nu om att ingå kompanjonskap på tio år och anlägga en verkstad i Svedala. Detta skedde 1882, kort efter landtbruksmötet i Malmö. Man bestämde sig för Svedala som anläggningsplats dels på grund af dess egenskap af järnvägsknutpunkt - Malmö-Ystads och Lunds-Trelleborgs järnvägar skära hvarandra där - dels på grund af dess läge å det rika Söderslätt, där rikliga tillfällen till försäljning af jordbruksmaskiner borde erbjuda sig.

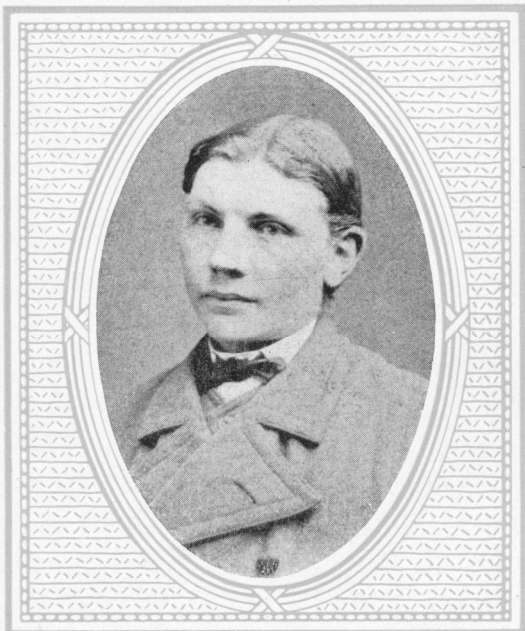
Det var ett dristigt företag, som här sattes i gång. Det saknades icke olycksprofeter, som menade, att det bort räcka, om man slagit på hälften så stort. Hårdt satt det också åt. Arbetet blef oerhördt. Det tillverkades och såldes, utvidgades och förbättrades undan för undan. Det visade sig snart, att det tillgängliga kapitalet var otillräckligt och då krediten med hänsyn till det ofvan sagda ingalunda var obegränsad, blefvo penningbekymren svåra. I afseende på pengar nödgades de båda bolagsmännen lefva ur hand i mun. Ofta hände det, att när man skrapat samman allt som skrapas kunde, pengarna ändå icke räckte mer än jämnt till växlarna för dagen och att man icke kunde skönja utvägar för nästa växel. Man fick vara glad, att den icke förföll »förr än i morgon».

Emellertid, om än väglaget var tungt, så gick verksamheten ändå framåt. Det saknades icke sysselsättning och på försäljningarna kunde man icke klaga. Men det slet på krafterna, särskilt på Åbjörn Andersons, om hvilken länge med skäl kunde sägas, att han »brände ljuset i båda ändarne». Arbetet och penningbekymren togo sitt. Umgänget med kunderna var icke mindre påfrestande. På den tiden mera än nu var det vanligt, att kunderna skulle trakteras. En affär kunde ej gärna göras »torrt», åtminstone skulle den avslutas med »likköp». På så sätt fick Åbjörn, som med sitt glädtiga lynne och den mest ingående kännedomen om tillverkningarna och deras användning bäst passade att taga kunderna om hand, ständigt vara i tagen. Under samtalen rökades det mycket och ifrig i allt drog Åbjörn slut på den ena cigarren efter den andra. Det påstås, att han under en längre tid icke rökade mindre än tjugo cigarrer om dagen, men väl flera. Och det dracks tillika, visserligen icke egentligen omåttligt, men för jämnt. Enligt hans egen uppgift gick det så långt, att han en vacker dag greps af fruktan att ha ådragit sig verkligt spritbegär. Det var en dag, då han haft jämförelsevis ledigt och kände sig frestad att gå ifrån arbetet för att på egen hand stimulera sig med alkohol. Den fruktansvärda faran häri stod emellertid på en gång klar för honom, han behärskade sig och stod fast vid en måtta, som senare begränsades till fullständig afhållsamhet, så länge detta af hänsyn till hälsan fanns nödvändigt. Äfven rökningen hade han energi nog att lägga bort.

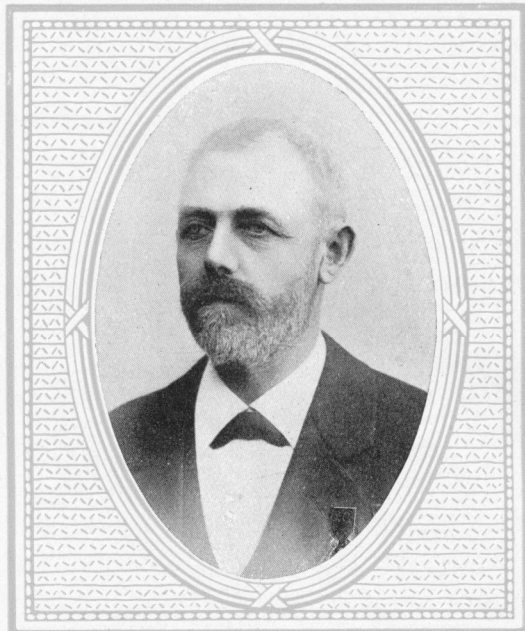
Emellertid kände Åbjörn Anderson vid denna tid sin kraft delvis bruten. Känslan häraf tryckte honom desto mera, som han märkte, att kompanjonen Hansson umgicks med planer att köpa ut honom ur den affär, som dock hufvudsakligen byggts på den kraft han ställt till förfogande. Själf hade han ej samlat någon förmögenhet, utan hade afsevärd skuld på sin andel. Emellertid inträdde härutinnan en ljusning, då ett par vänner, f. folkskolläraren Carl Berglin och fanjunkaren M. Johnsson erbjödo sig att ställa de penningar till förfogande, som erfordrades för att i stället lösa ut Hansson. Så bildades år 1891 Åbjörn Anderssons Mekaniska Verkstads- Aktiebolag med ett aktiekapital af 150,000 kr., hvaraf Berglin tecknat 40,000 kr. och Johnsson 20,000 kr., medan återstoden – 90,000kr. - efter den värdering, som vid aktiebolagets öfvertagande af affären ägde rum, utgjorde Åbjörn Andersons egen insats i företaget. Hansson erhöll en af honom själf begärd lösesumma af 60,000 kr. och bildade därefter ett bolag, P. Hansson & C:o, som öfvertog dåvarande Klosters Gjuteri och Mekaniska Verkstad i Lund.

Äfven om förhållandet mellan de båda kompanjonerna vid skilsmässan icke var det bästa, kräfver rättvisan dock det erkännandet, att Hanssons insats i affärens utveckling varit betydande, icke blott genom det kapital han tillfört densamma vid dess grundande, utan också genom ett träget arbete till affärens fromma. Särskildt inlade han förtjänster i fråga om kontorsgöromålen och affärens sammanhållning under de svåra ekonomiska förhållanden, då kapitalbristen tidtals hotade att kasta den öfver ända. Efter afflyttningen till Lund hade han att kämpa med ekonomiska motigheter och afled efter långvarig sjuklighet år 1897.

Då bolaget Åbjörn Andersson & Co. upplöstes, var det åtskilliga af Svedalaverkstadens personal, som följde Hansson till Lund, och äfven en del af den forna kundkretsen drogs med till den forne kompanjonens nya företag. Detta vållade kännbart afbräck i rörelsen i Svedala och det ville mycket till att hålla konkurrenten stången. Ehuru icke fackman åtog sig den nye

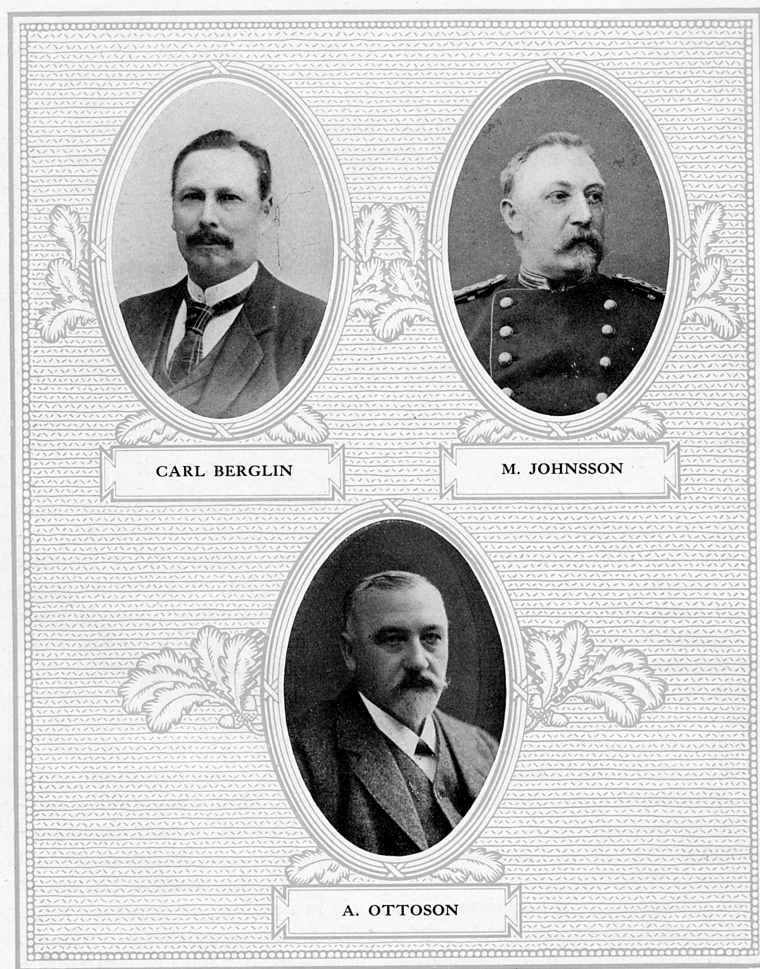
P. HANSSON

H. M. OLSEN

delägaren Berglin att med titel af disponent omhänderhafva den ekonomiska ledningen, men detta visade sig snart öfverstiga hans krafter. Den förut omnämnde H. M. Olsen, som följt med från Håstad och i egenskap af verkmästare med outtröttlig omsorg ledde arbetet i verkstäderna, blef nu Åbjörn Anderson ett godt stöd, i synnerhet som han i egenskap af tillgifven vän äfven lämnade honom många personlig uppmuntran och i påkommande fall

MEDVERKANDE STIFTARE 1892

var honom en god rådgifvare. På Olsens inrådan genomdref Åbjörn Anderson, att en ingenjör skulle anställas. Något år tidigare hade en ung teknolog praktiserat på verkstaden och samtidigt handledt två Åbjörn Andersons söner för inträde vid Tekniska elementarskolan i Malmö. Honom borde man söka få tag i, menade Olsen. Detta lyckades och på hösten år 1893 började nuvarande öfveringenjören Nils Fredriksson sin verksamhet vid verkstaden. Det blef ett lifligt samarbete, som nu vidtog. Åbjörn Anderson delgaf den unge mannen sin erfarenhet och denne i sin ordning smittade honom med sin ungdomliga energi och arbetslust, så att han snart började känna sig arbetsduglig på nytt. Det dröjde ej heller länge, förr än Fredriksson så satt sig in i affären, att han var i stånd att på egen hand ombesörja så godt som alla förekommande angelägenheter. Åbjörn Anderson förstod också att till fullo uppskatta den unga kraften, märkte snart att han leddes af en brinnande håg att åstadkomma det bästa möjliga i affärens intresse, och lämnade honom allt större handlingsfrihet. Inom få år var det Fredriksson den, som uppbar så godt som hela verksamheten. Ytterligare krafter tillkommo, och Åbjörn Anderson själf kunde med allt större trygghet draga sig undan befattningen med affärens detaljer och inskränka sig till att vara rådgifvare och öfva tillsyn lite här och hvar. Särskildt har han intresserat sig för de alltsomoftast förekommande byggnadsarbetena, hvilka han gärna personligen öfvervakat, liksom han hos sig bibehållit uppsikten öfver de löpande penningtransaktionerna.

Och sådan gestaltar sig Åbjörn Andersons verksamhet än i dag. Sedan gammalt har han för vana att personligen vara tillstädes i verkstäderna om morgnarna, då arbetet börjar, och detta är något, som han fortfarande ogärna försummar. Det kan väl ock hända, att han ibland mera aktivt ingriper i fråga om verkstadsdriften och anordningarna därvid, men detta är något som annars regelmässigt handhafves af sonen Herman såsom verkstadschef. Ej heller har Åbjörn Andersons gamla uppfinnarhåg öfvergifvit honom, som af bifogade patentförteckning framgår. Med glädje och tillfredsställelse har han kunnat följa det efter honom nämnda aktiebolagets fortsatta utveckling till allt större och större omfattning, tills det slutligen blifvit ett af de svenska företag, som fått verkligt internationell betydelse. Och denna glädje och tillfredsställelse har icke blifvit mindre därför, att det småningom icke blott i formen, utan äfven i verkligheten allt mer blifvit ett familjebolag. Sedan disponenten Berglin aflidit, öfvertogs nämligen äfven dennes aktier år 1906 af Åbjörn Anderson och dennes närmaste.

Hans äldsta dotter Zelma hade redan år 1887 ingått äktenskap med läkaren på platsen, d:r A. Ottoson, hvilken vid aktiebolagets bildande öfvertog en del af aktierna och sedermera ingick i bolagets styrelse efter Berglin. År 1897 trädde en annan dotter, Maria, i äktenskap med öfveringenjören Nils Fredriksson, och sedermera ha äfven de två öfriga döttrarna ingått giftermål med i bolagets tjänst verkande personer: Gerda år 1901 med ingenjören Gustaf Bern, och Alma år 1913 med ingenjören Herman Härstedt. Af de båda sönerna har den äldste, Anders, föredragit egen verksamhet - tillverkning af småmotorer - medan den yngste, Herman, som förut nämnts tjänstgör som verkstadsingenjör: genom dennes giftermål år 1912 med Märtha Johnsson, en dotter till medgrundaren af aktiebolaget, framlidne fanjunkaren M. Johnsson, har dettas karaktär af familjebolag ytterligare utpräglats. Af den stora barnskaran ha två, Edvard Anton och Ellen Alfrida, gått hädan vid unga år, medan sonen Yoel var verksam å bolagets affärskontor, innan han år 1904 omkring trettioårig borttrycktes af döden.

Till Åbjörn Anderssons Mekaniska Verkstads-Aktiebolags utveckling och nuvarande ställning skall längre fram återkommas. Men innan kapitlet om dess grundläggande personlighet afslutas, bör äfven med några ord vidröras de insatser Åbjörn Anderson gjort i Svedala samhälles utveckling. Den förnämsta af dessa är naturligtvis verkstaden själf. Vid dess grundande år 1882 var den den enda industriella anläggningen på platsen. Nu har den blifvit medelpunkten i ett blomstrande municipalsamhälle. Vid tillkomsten af råsockerfabriken därstädes lämnade Åbjörn Anderson sin kraftiga medverkan och biträdde äfven vid upprättandet af tegelmästareskolan och försökstegelbruket därstädes, hvarom mera

längre fram. År 1906 åstadkom han förläggandet hit af ett afdelningskontor af Malmö folkbank, som numera öfvertagits af den nygrundade stora Industribanken; vid detta kontor har han från början varit och är fortfarande verkställande direktör. Äfven vid igångsättandet af flera andra nya affärsföretag har han lämnat sin högt skattade medverkan och sitt värderade stöd. Men äfven i det egentliga kommunala arbetet har han tagit en liflig och verksam del. Särskildt har hans praktiska erfarenhet tagits i anspråk för utvecklingen af municipalsamhällets välordnade gatuväsen. Men som ledamot af municipalnämnden, byggnadsnämnden och municipalfullmäktige har han äfven i öfrigt främjat och deltagit i snart sagdt allt, som haft betydelse för Svedala samhälles växt och förkofran.

När bolaget på 70-årsdagen hedrade och hugfäste sin grundläggare och chef genom att på fabriksgården aftäcka en byst af honom, hade det med fullt fog kunnat inrista å densamma tänkespråket: Arbetet adlar mannen. Genom träget, produktivt arbete, icke genom spekulation på andras bekostnad, har Åbjörn Anderson blifvit hvad han är; ärligt arbete och arbete allena heter vägen, som ledt från den lilla bysmedjan i Håstad till Åbjörn Anderssons Mekaniska Verkstads-Aktiebolags stolta anläggningar i Svedala.

Vid aftäckningen af bysten ägnade hans äldste nuvarande medhjälpare honom följande hyllning i bunden form:

I tidens början, när allt var intet,
Af intet skaparen gjorde allt;

Med kraft och vishet af detta intet
Han gaf åt alltet en skön gestalt;
Han skapte mänskan att honom lika
Fortsätta skapelsen med sin kraft
Och gav åt henne de krafter rika
Till tjänst, som alltet från början
haft.

Men icke allt, som af mänskan
såddes,
Slog rot och växte till skönhet ut;
Och icke alltid det målet nåddes,
Som mänskan sökte att nå till slut.
Ej allom gafs att af intet skapa
Den kraft och vishet, som räckte till,
Och mången får ej den fröjden smaka
Att se sin skapelse som han vill.

Så fröjdens alla. I denna ring
Står en, som skapat af ingenting.

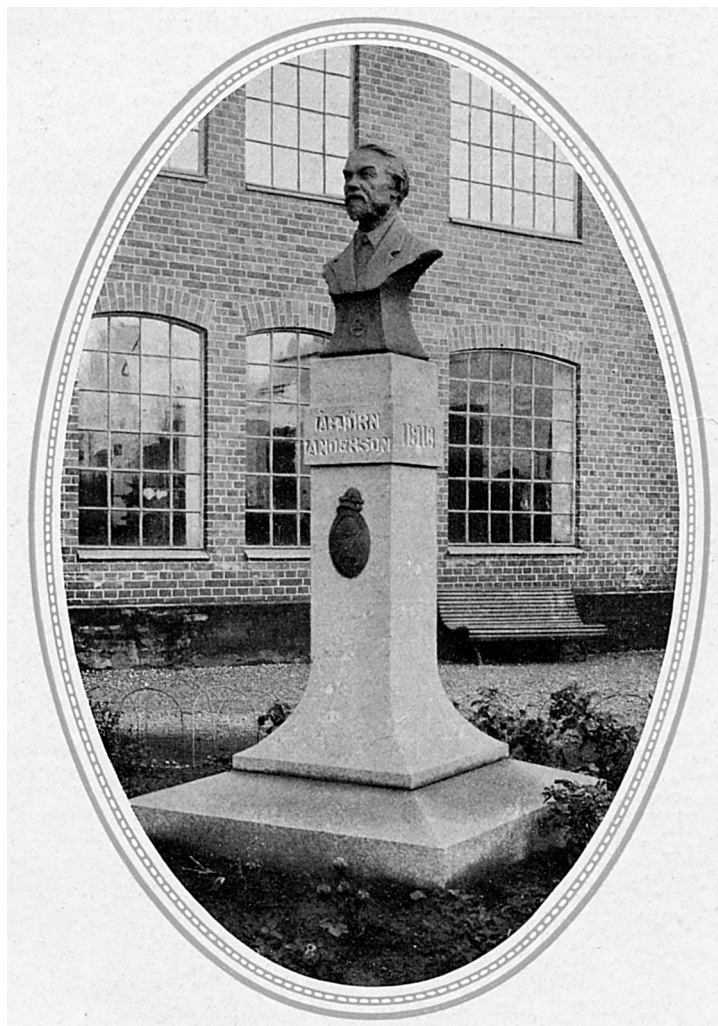
Stark var den arm, som hans vilja rörde;
Vis var den tanke, som viljan förde;
Orädd han byggde än mer och mer
Skapade verket, som det sig ter;
Danade krafter, som skaparn till ära
Skapelseverket vidare bära,

Följer det än med lif och själ,
Ser, att dess framgång är allas väl.

Så lycklig lefve Du länge än,
Du lifvets gunstling, Du lifvets vän!
När sent en gång Du ej mer skall
vakna,
Och vi din lefvande ande sakna,
Din afbild ständigt oss minna skall
Om livad Du varit och om det kall,

Vi fått att vårda: ej blott ett minne
Men ock en maning att i Ditt sinne
Fortsätta skapelsen liksom Du.
Det löftet tag, som det gifves nu!

Jublande skaror hör jag därute,
Ej blott här inne är glädje och fröjd.
Jublande stämmor sig samman nu slute
Åbjörn han lefve på lyckans höjd!

Efter aftäckningen af Abjörn Andersons byst på 70-årsdagen

Från 70-årsdagen